

Vahendamine piiriüleste perekonnaõiguslike vaidluste puhul - Leedu

Leedus reguleerib lepitust tsiviilvaidlustes (sh perekonnaasjades) Leedu Vabariigi lepitusseadus (seaduse uus redaktsioon jõustus 1. jaanuaril 2019). Lepitusseadust kohaldatakse riigisiseste ja piiriüleste tsiviilvaidluste suhtes ning sellega võetakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades.

Lepitus on tsiviilvaidluse lahendamise menetlus, mille käigus üks või mitu lepitajat (erapooletud kolmandad isikud) aitavad pooltel vaidluse rahumeelselt lahendada. Pooled võivad kasutada lepitust nii nende vaidluste lahendamiseks, millega ei ole veel kohtusse pöördunud (kohtuväline lepitus), kui ka nende vaidluste lahendamiseks, mida juba kohtus arutatakse (kohtulik lepitus).

Lepituse kasutamiseks peavad vaidluse pooled sõlmima kirjaliku kokkuleppe. Lepitust võib kasutada ainult seda liiki vaidluste puhul, mille lahendamiseks võivad pooled seaduse kohaselt sõlmida kokkuleppe. Lepitaja nimetavad pooled või nimetab poolte taotlusel riigi õigusabi talitus.

Alates 1. jaanuarist 2019 võivad lepitusteenust osutada ainult isikud, kes on sooritanud spetsiaalse eksami (v.a üksikud erandid), vastavad muudele seaduses sätestatud nõuetele (hea maine, kõrgharidus, läbitud lepituskoolitus) ning on kantud Leedu Vabariigi lepitajate nimekirja. Lepitajate nimekiri on avaldatud riigi õigusabi talituse veebisaidil (<http://vgtpt.lrv.lt/>). Lepitaja peab ka täitma erapooletuse ja professionaalsuse nõudeid. Sõltuvalt kokkuleppest võivad lepitajad osutada oma teenuseid tasu eest või tasuta. Pooled ja lepitaja võivad kokku leppida vaidluse lahendamise meetodis ja korras. Kumbki pool võib lepitusest põhjendusi esitamata loobuda.

Tuleb märkida, et lepitusmenetluse algatamisel aegumistähtajad peatuvad. Seega, isegi kui vaidlust ei õnnestu rahumeelselt lahendada, jääb pooltele õigus pöörduda kohtusse. Kui pooled suudavad vaidluse lepitaja abil rahumeelselt lahendada, sõlmitakse kokkulepe. Pärast seda, kui kohus on kokkuleppe lihtsustatud menetluses kinnitanud, kuulub see täitmisele.

Seaduses on lepituse ühe aluspõhimõttena sätestatud konfidentsiaalsuse põhimõte. See tähendab, et kui pooled ei lepi kokku teisiti, peavad pooled, lepitajad ja lepitusteenuste korraldajad hoidma saladuses kogu lepitamisega seotud teabe, välja arvatud teave, mis on vajalik lepituse tulemusel sõlmitud kokkuleppe kinnitamiseks või täitmiseks, ja teave, mille avaldamata jätmine oleks vastuolus avaliku huviga. See tingimus tagab, et lepituse käigus saadud teavet (välja arvatud eelnimetatud erandid) ei saa kasutada teavet esitanud poole vastu.

Lepitusseaduses on sätestatud kohustusliku ja kohtuliku lepituse üksikasjad ning lepitajate distsiplinaarvastutus.

Alates 1. jaanuarist 2020 on lepituse kasutamine perekonnaasjades kohustuslik. Kohustuslikku ja kohtulikku lepitust rahastatakse riigieelarvest (kuni kuue tunni ulatuses), kui lepitaja valimise korraldab riigi õigusabi talitus. Pooltele jääb õigus valida kohustusliku lepituse puhul lepitajate nimekirjast lepitusteenuse osutaja, kuid sellisel juhul peavad nad lepitusteenuse eest ise maksma.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt vähendatakse lepitust kasutanud isikute kohtukuluid.

Teave lepituse kohta ja asjaomased õigusaktid on avaldatud justiitsministeeriumi veebisaidil (leedu keeles):

<http://tm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/civiliniu-gincu-taikinamasis-tarpininkavimas-mediacija>

Teave lepituse kohta justiitsministeeriumi veebisaidil (inglise keeles):

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 10/04/2020